

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«Kontakt»

Trondheim, 15.08.2022

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6131

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Vedtak i klagesak om skadefelling av ulv i deler av region 4 og 2, i kommunene Asker, Drammen, Øvre Eiker, Lier, Holmestrand, Kongsberg, Flesberg og Notodden

Vi viser til klager på Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV) sitt vedtak om tillatelse til felling av ulv i deler av rovviltregion 4 og 2, muntlig formidlet 10. mai, og skriftlige vedtak i saken datert 11., 13. og 16. mai 2022. Vedtaket 11. mai er gjort i samråd med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Vedtaket 11. mai er påklaget av Aktivt Rovdyrvern (ARV) i brev datert 11. mai 2022, Rovviltets Røst (RR) i brev datert 11. mai 2022, og av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) i brev datert 12. mai 2022.

Klagene fra ARV og RR er vurdert av SFOV og oversendt til oss i brev 12. mai 2022, og klagen fra NOAH ble vurdert og oversendt til oss 13. mai 2022.

Vi gav tilbakemelding på spørsmål om oppsettende virkning av klagene i eget brev til organisasjonene 13. mai 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Oslo og Viken sine vedtak om skadefellingsforsøk på en ulv i deler av region 4 og 2, datert 11. mai, 13. mai og 16. mai 2022.

Vedtaket er fattet etter Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Kort om bakgrunnen for saken

Statsforvalteren i Oslo og Viken iverksatte den 10. mai 2022, skadefellingstillatelse på én ulv i deler av rovviltregion 4. Grunnlaget for skadefellingstillatelsen var at det var påvist aktivitet av ulv på Hurumlandet i Asker kommune (utenfor ulvesonen), og at det var søkt om skadefelling fra Røyken og Hurum Sau og Geit. Søknad om felling var fremmet med henvisning til at det var et

stort antall sau på innmarksbeite i området, samt at det var kort tid til sauene skulle slippes på utmarksbeite.

Fellingstillatelsen ble gitt muntlig og den ble flere ganger endret av SFOV ved at områdeavgrænsingen ble justert og tilpasset nye opplysninger om observasjoner av ulven jf. vedtak 11., 13. og 16. mai. En tillatelse til å felle den aktuelle ulven i området den beveget seg var gjeldende i perioden fra 10. mai, og frem til 16. mai 2022 klokka 12:00.

Fellingsvedtak var fattet etter naturmangfoldloven §§ 18 første ledd bokstav b og 77, og rovviltforskriften §§ 1, 9 og 9a, jf. også betinget kvote gitt av Miljødirektoratet 21. april 2022.

Det ble ikke skutt ulv på denne tillatelsen.

Klagene

Rovviltets Røst (RR) påpeker i sin klage at ble gitt tillatelse til skadefelling selv om det ikke var dokumenterte skader i området, og uttrykker bekymring for at forvaltningen tilsynelatende senker terskelen for felling ned på det som må regnes som naturlig adferd for ulv, og viser til at det på denne tiden av året vil være normalt at ulv streifer på leting etter revir og make. Det vises til at felling av ulv kun skal tillates dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning. Det vises også til at det under vurdering av skadefelling skal legges vekt på om området har vært utsatt for mye skade tidligere, noe RR ikke kan se gjelder for det aktuelle området. RR ser det som sannsynlig at ulven vil fortsette sin vandring og forlate området, og at ulven ikke kan anses som stasjonær før etter minimum 12 uker i samme område. RR mener det er uansvarlig å gi tillatelse til bruk av løs på drevet halsende hund i yngletiden til en rekke viltlevende arter. RR krever stans i evt. fellingsforsøk.

Aktivt rovdryvern (ARV) viser i sin klage til viltforskriften sine hjemler for å tillate skadefelling og mener at vilkårene for å tillate skadefelling ikke er oppfylt. ARV mener at det finnes andre mulige tiltak som flytting, bedøving og å la ulven vandre fritt. Det vises videre til at ulven kan være genetisk viktig, og at dette må undersøkes før det kan gis tillatelse til en evt. skadefelling. Videre påpekes det at arten ulv er fåtallig og truet i Norge.

NOAH uttrykker stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av ulv som er en kritisk truet art på norsk rødliste. NOAH argumenterer for at vedtaket ikke er tilstrekkelig skademotivert, at andre tilfredsstillende løsninger ikke er tilstrekkelig vurdert og at tillatelsen må stanses inntil genetisk status til den aktuelle ulven er avklart. Videre ber NOAH om at vedtak om dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til fellingsforsøket omgjøres.

Det vises til klagene i sin helhet.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV) har gjort sine vurderinger av klagepunktene ved oversendelse av saken. Det konkluderes med at det ikke er fremkommet nye opplysninger som etter SFOVs vurdering gir grunnlag for å endre vedtakene og saken er oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Det vises til Statsforvalteren i Oslo og Viken sine vedtak og oversendelsesbrev i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

Klagene er fremsatt innenfor klagefristen for vedtaket. Vi har ikke gått nærmere inn på vurderinger av klagerens rett til å klage over vedtaket, men tatt samtlige tre klager opp til behandling.

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og § 77 og rovviltforskriften § 9, jf. §§ 1 og 3. Direktoratet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Oslo og Viken sine vedtak datert 11., 13. mai og 16. mai, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevene 12. og 13. mai, og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sin vurdering av saken.

Skadepotensial

Områdene der det ble registrert ulv 10. mai 2022 er utenfor ulvesonen, og i henhold til prinsippet om differensiert forvaltning skal det være en lav terskel for å tillate felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder.

Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av rovvilt, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. De mulige fremtidige skadene må i så fall kunne oppstå innen kort tid.

Miljødirektoratet tiltrer SFOV sin vurdering av at det 10. mai forelå et vesentlig potensial for fremtidige skader i det aktuelle området der en ulv var observert. Dette sett i lys av erfaringer fra andre situasjoner der streifende ulv har kommet inn i beiteprioriterte områder på denne tiden av året.

Andre tilfredsstillende løsninger

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I vurderingen av dette vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som blant annet følger av rovviltforskriften, av rovviltnemndenes regionale forvaltningsplaner, og Stortingets vedtak om ulvesone - veie tungt.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade av ulv, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Genetisk dokumentasjon

Det lar seg ikke gjøre å holde rede på et hvert individ av ulv i den skandinaviske ulvebestanden til enhver tid, men avtalene som er inngått med svenske myndigheter om å gjensidig informere hverandre dersom DNA fra genetisk verdifulle ulver registreres, er inngått for å øke mulighetene for å skjerme slike individer fra felling. Det foreligger dog ikke noe absolutt krav om at dyret skal identifiseres med DNA før det kan åpnes for skadefelling. Men det er en føring om at det, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av DNA-prøver for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.

Det er dermed viktig at statsforvalterne gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Løs på drevet halsende hund

Den 13. juli 2017 kom Regjeringen med en tiltakspakke som ville gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen, i beiteprioriterte områder. Som et ledd i denne tiltakspakken ble det besluttet at myndigheten til å tillate bruk av løs, på drevet, halsende hund ved skadefelling på ulv, skulle delegeres fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, (nå statsforvalterne). I brev av 14. juli 2017 fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, ble myndigheten delegert med hjemmel i viltlovens § 35, tredje ledd. Statsforvalteren besitter følgelig myndighet til å gi dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til skadefelling av ulv.

Slipp av løs hund om sommeren, vil medføre en økt risiko for forstyrrelser/skade på annet vilt og beitedyr. Vi tiltrer Statsforvalterens beskrivelser av risikoer i vedtaket og mener også at de vilkår som er satt for bruken av slik hund er hensiktsmessige for å bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser. Det er slik vi ser det viktig at statsforvalterne har en tett oppfølging med kommuner/fellingslag som får dispensasjoner, slik at en får samlet erfaringer fra de tilfellene der løs, på drevet, halsende hund blir benyttet/sluppet løs. Det å sikre at logg fra fellingsforsøk og gps-logg fra hundepilere blir overlevert til Miljødirektoratet innen fastsatt frist, er viktig for å få samlet erfaringer med de slippene som faktisk blir gjort.

Hjemmelsgrunnlag

ARV har i sin klage vist til viltforskriftens hjemler for skadefelling. Vi finner grunn til å påpeke at det av viltforskriften § 3-2 første ledd bokstav c, fremgår at artene gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn er unntatt fra bestemmelsene i § 3-3 til § 3-10 m.fl. i viltforskriften. Disse forvaltes etter rovviltforskriften <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>

Statsforvalteren skal vurderer skadefelling av ulv jf. rovviltforskriftens § 9, og viltforskriften er følgelig ikke relevant for herværende sak.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Oslo og Viken sine vedtak 11., 13., og 16. mai 2022, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevene og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sine vedtak om felling av ulv, i deler av region 4 og 2.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og du/dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Roviltnemnda i region 2	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 4	Postboks 325	1502	MOSS